

Kennisplatform EMV
t.a.v. het bestuur van het Kennisplatform
Algemeen Secretaris Kennisplatform R.M. van der Graaf en voorzitter mr. dr. A.G.J.M. Rombouts

Rotterdam 24 mei 2012

Nationaal Platform Stralingsrisico's

Betreft: Reactie op EHS kennisbericht

<http://www.kennisplatform.nl/Kennisbericht%20Elektrogevoeligheid%2020120419.pdf>

Geacht bestuur,

Het voorgaande kennisbericht over EHS is onder druk van een enige NGO's door het Kennisplatform ingetrokken. Dit nieuwe bericht, dat na ruim 1,5 jaar het licht mag zien, is in enige opzichten verbeterd. De invalshoek en toonzetting is evenwichtiger en doet meer recht aan mensen die overgevoelig zijn voor EMV. Het blijkt echter moeilijk de kool en de geit te sparen.

Bij hoofdstuk 3.1 EMV als mogelijke oorzaak van klachten, willen wij graag opnieuw enige kritische kanttekeningen plaatsen, waarvan wij hopen dat ze niet alleen gehoord worden maar dat er ook naar gehandeld wordt.

Zoals wij reeds eerder aangaven gaat het niet om gevoeligheid, in de zin van kunnen onderscheiden van zeer lage vermogensdichtheden van EMV velden en straling, maar om OVERgevoeligheid voor de milieufactor EMV. Waarneming is niet het criterium, ook niet nocebo of placebo en ook de psychologische term attributie is hier niet op zijn plaats om deze fenomenen te doorgronden.

De eerste stap tot het doorgronden van deze fenomenen is om alle biologische aberraties in kaart te brengen. Het betrekken van de gewaarwording pijn is vanzelfsprekend OOK van belang bij deze eerste stap, ook zonder dat het werkingsmechanisme bekend is. De volgende stap kan dan zijn om te onderzoeken of het plausibel is dat mensen, dieren en planten door blootstelling aan EMV hun gezonde staat niet meer kunnen handhaven en sterk ontregeld raken.

Wij willen er nogmaals met klem op wijzen dat dit proces uit tenminste drie stappen bestaat.

1. De biologische aberraties in kaart brengen, zonder vooronderstellingen.
2. De afweging of deze aberraties tot gezondheidseffecten kunnen leiden.
3. Maatregelen treffen die hiermee in overeenstemming zijn.

Een deel van onze opmerkingen is reeds gemaakt in de bijdrage aan de input ten behoeve van het te herziene EHS artikel, wij moeten helaas constateren dat hiermee geen rekening is gehouden.

De invalshoek van het NPS is dat 'feitelijk' **alle mensen** blootgesteld worden aan EMV met alle partiële en latente gevolgen van dien. In het artikel wordt meer dan eens gesuggereerd dat het niet uit te sluiten is dat '*slechts enkele*' mensen gezondheidsklachten kunnen ervaren. "Het valt niet uit te sluiten dat er een (kleine) groep mensen is die EMV wel kan vaststellen of daar gezondheidseffecten van ervaart."

Deze benadering van dit wetenschappelijke vraagstuk is bijzonder eenzijdig en suggestief. NPS ziet het dan ook als een gemiste kans, de wetenschappelijkheid niet voorop te stellen en onze aangereikte wetenschappelijke benadering niet mee te nemen en eerdere completering te negeren.

De hele uitwerking van paragraaf 3 achten wij dan ook een exercitie die zorgvuldig is, doch van onvolledig premissen uitgaat en een denklijn blijft volgen die convergerend werkt naar de onuitgesproken vooronderstellingen.

Aan het begin van paragraaf 4 wordt de lezer nogmaals geconfronteerd met de **stellingname** van het kennisplatform namelijk, dat er geen wetenschappelijk bewijs is voor EHS klachten. Wij brengen hier nogmaals naar voren dat de hele invalshoek wankelt en dat daarmee de conclusies van generlei waarden zijn.

Het doet het NPS natuurlijk deugd dat er gepoogd wordt enige ruimte te maken voor een voorzorgsbeleid, dat wordt echter wel heel erg omkleed en ingekaderd. Wat blijft er echter over van de open houding die gewekt wil worden, wanneer op pagina 13 te lezen valt "Een belangrijk onderdeel daarvan (SOLK) vormt de zgn. 'cognitieve gedragstherapie'. Die therapie kan gericht zijn op het anders omgaan met de klachten of het aanleren de blootstelling aan elektromagnetische velden anders te ervaren (als minder bedreigend). ". Het is nog steeds zo dat men de klachten wel wil erkennen, maar ze worden zo goed als zeker niet veroorzaakt door EMV velden en straling (natuurkundig ook erg eenzijdig om het begrip 'straling' systematisch te negeren). De oplossingen die aangedragen worden zijn dan ook 'mensen te helpen er mee om te gaan of ze anders te ervaren'. Het streven naar inzicht en zoeken naar een breed maatschappelijke verstandige omgang met deze 'voorlopig onveilige techniek' wordt hiermee in het geheel niet in beeld gebracht.

In de verantwoording staat 'De Klankbordgroep EMV is in de gelegenheid gesteld om te reageren op het concept Kennisbericht', wij moeten helaas constateren dat dit niet het geval is geweest. Een rectificatie van deze opmerking zagen wij graag geëffectueerd.

De balans opmakend moet het NPS constateren dat zij zich niet achter deze publicatie kunnen stellen, om redenen die in bovenstaande uiteenzettingen genoemd zijn.

Namens het NPS,

Drs. ing. Jan van Gils

Voorzitter van het Nationaal Platform Stralingsrisico's

E: jvggils@gmail.com

T: 010-4212184

W: <http://www.stralingsrisicos.nl/>